

مدیریت

زمان

(مدیریت کلاس درس)

مؤلف: زینب کریمیان

سرشناسه	: کریمیان، زینب، ۱۳۶۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: مدیریت زمان / مولف زینب کریمیان.
مشخصات نشر	: تهران : قلم علم، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	: د، ۱۴ ص.: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۲۷۳-۰۱۳-۸ (ریال ۶۹۰۰۰):
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: زمان کلاسداری
موضوع	: محیط کلاس درس
رده بندی کنگره	: ۱۳۰۳/۳/۴۲۲/۱۳۹۱
رده بندی دیویی	: ۳۷۱/۱۰۲۴:
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۷۶۳۱۷۴:

عنوان کتاب	مدیریت زمان
مؤلف	زینب کریمیان
ناشر	قلم علم
نوبت چاپ	نخست
سال چاپ	۱۳۹۱
تیراژ	۵۰۰
خدمات چاپ	لایه
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۲۷۳-۰۱۳-۸
قیمت	۶۹۰۰۰ ریال

بنویس و دانش خویش را در میان برادرانت بگستران

امام صادق علیه السلام:

حمد و سپاس خدای را که ما را در راه نشر علم و دانش یاری می‌کند.

زیباترین هدیه آسمان چشمان کودکی است که به طلبکاری مهرگیاه علم

بر سر کلاس درس آمده است و این طلبکار کوچک را جز دانش و

تجربه‌ی معلمی کوشا راضی نخواهد کرد.

و زیباتر آنست که حاصل سال‌ها تجربه و تلاش استادانه‌ی معلمی

را در اختیار برادران و خواهران هم مسلک او قرار دادن، تا این طلبکار

علم را سیراب و فرزندانی شایسته‌ی نام ایران اسلامی تربیت کنند.

از جمله این اساتید بزرگوار، آقای تقی آقا حسی می‌باشند که

سال‌ها در این راه کوشیده‌اند؛ برای ایشان از خدای خویش توفیق روز

افزون مسئلت می‌نماییم.

امین آصفی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲۸-۱۱	بخش اول: مولفه‌های کلاس درس
۱۱	(۱-۱) ماهیت کلاس درس
۱۴	(۲-۱) معلمان در نقش مدیران کلاس درس
۲۰	(۳-۱) منابع اقتدار معلمان در کلاس درس
۲۲	(۴-۱) نظریات مدیریت کلاس درس
۲۴	(۵-۱) سبک‌های مدیریت کلاس درس
۲۹	(۶-۱) مدیریت کلاس درس فرایند مدار
۳۹-۱۰۳	بخش دوم: کارکردهای مدیریت کلاس درس فرایند مدار
۳۹	(۱-۲) طراحی و سازماندهی کلاس درس
۵۱	(۲-۲) رهبری کیفی کلاس درس
۵۵	(۳-۲) سبک‌های رهبری معلمان در کلاس درس
۶۶	(۴-۲) نظارت و کنترل کیفی کلاس درس
۸۲	(۵-۲) ارزشیابی کیفی کلاس درس
۹۱	(۶-۲) جو یادگیری اثر بخش
۱۰۴-۱۲۵	بخش سوم: نتیجه‌گیری زمینه‌های پژوهشی و اجرایی کارکردهای مدیریت کارایی درس
۱۰۴	(۱-۳) تمقیقات مرتبط با مدیریت کلاس درس
۱۱۴	(۲-۳) جمع بندی مطالب کاربر عملی کارکردهای مدیریت کلاس درس
۱۲۶	ضمائم
۱۴۰	منابع

پیشگفتار

توجه به معلمان به عنوان مدیر کلاس درس دیدگاه و رویکردی جدید ولی نسبتاً توسعه یافته است. این رویکرد به دلیل تحولات و تغییرات سریع اجتماعی، آموزشی و حرفه‌ای تر شدن معلمان بیش از پیش مورد توجه صاحبان نظران علوم تربیتی به خصوص برنامه‌ریزان آموزشی، برنامه‌ریزان درسی و مدیریت آموزشی قرار گرفته است. در این رویکرد، معلمان، مدیرانی هستند که برای حفظ نظم و کنترل کلاس درس و فعالیتهای آموزشی باید کارکردهای مدیریتی را با توجه به شرایط برای افزایش اثربخشی و کارایی کلاس درس با دقت به کار گیرند.

کلاس درس یک گروه یا سیستم اجتماعی است که کلیه‌ی عناصر و اجزای سیستمهای اجتماعی را داراست. بنابراین مستلزم مدیریتی پویا و اثربخش با انجام کارکردهای مدیریتی یعنی طراحی و سازماندهی، رهبری، نظارت، کنترل و ارزشیابی است. ولی با وجود مشابهت با سایر مدیریت‌ها و سازمان‌ها دارای تفاوت‌های قابل ملاحظه‌ای با آنهاست. ویژگی منحصر به فرد مدیریت کلاس درس درهم پیستگی این کارکردها در درون کلاس درس است.

معلمان کارکردهای مدیریت آموزشی را در سطح کلاس درس باید با کیفیتی خاص و مهارت‌های ویژه‌ای به کار گیرند تا به یک کلاس درس سالم و پویا دست

یابند. اداره‌ی کلاس درس به مراتب از اداره‌ی مدارس پیچیده تر بوده و بیش از آن‌ها مستلزم کسب مهارت‌های مدیریتی است.

مدیریت کلاس درس نیز مانند بقیه‌ی مدیریت‌ها بستگی به نگرش آن‌ها به انسان، ساختار سازمان، اهداف آموزشی و مفهوم تعلیم و تربیت دارد. بنابراین اداره‌ی کلاسهای درس نیز می‌تواند با توجه به نظریات کلاسیک، روابط انسانی و سیستمی و یا سبک‌های مختلف رهبری، مدیریت شود.

مدیریت کلاس درس در مجموع تحت تاثیر پارادایم نیوتونی اداره شده است. در این رویکرد بر نظریات کلاسیک سازمانی، نظریات رفتاری و شرطی سازی، نتیجه‌مداری، اقتدار سازمانی بر کلاس درس، کنترل مقدرانه و بر ارزشهای نهائی تأکید شده است. ولی امروزه با توجه به تغییرات و تحولات سریع اجتماعی مدیریت کلاس درس در حال گرایش به سمت پارادایم پست بیونومی است که نظریات مدیریت کیفیت جامع، سازمان یادگیرنده، یادگیری سازمانی در مدیریت، کنترل کیفی، رهبری سالم و پویا، دانش آموزمداری، استفاده از الگوهای فعال تدریس، تکیه بر مهارتهای حل مسئله، مهارت‌های اجتماعی و ایجاد نگرش‌های مطلوب و ارزشیابی‌های مستمر از نتایج آن است.

در مدیریت کلاس درس فرآیند مدارس، کلاس درس یک سیستم باز و در حال تعامل با محیط در نظر گرفته می‌شود که معلم به طور همزمان اهداف آموزشی و نیازهای فراگیران را مورد توجه قرار می‌دهد. در این رویکرد معلم دائماً وضعیت آموزشی خود را مورد سنجش و ارزیابی قرارداده و اصلاحات لازم را به وجود می‌آورد.

در مدیریت کلاس درس فرآیند مدار معلم و دانش آموز هر دو در حال یادگیری و تجدید نظر در تجربیات خود بوده و در مسیر رشد و تکامل قرار می‌گیرند، بنابراین مدیریت کلاس درس فرآیند مدار مجموعه‌ای از اقدامات منظم و سیستماتیک به منظور بهبود مستمر کلاس درس است که با تمرکز بر پیشرفت تحصیلی و با نظام مبتنی بر سنجش مستمر تعریف می‌شود.

در این کتاب، کلاس درس به عنوان یک سیستم اجتماعی و معلم به عنوان مدیر کلاس در نظر گرفته شده که می‌بایست کارکردهای مدیریت کلاس درس یعنی طراحی و سازماندهی، رهبری، نظارت و کنترل و ارزشیابی را بر اساس نظریه‌های جدید مدیریت بخصوص نظریه‌ی مدیریت کیفیت جامع و بهبود مستمر محقق سازد.

به همین دلیل در بخش اول کتاب، مؤلفه‌های کلاس درس تحت عنوان ماهیت کلاس درس، معلمان در نقش مدیران کلاس درس، منابع اقتدار معلمان، نظریات مدیریت کلاس درس، سبکهای مدیریت کلاس درس و مدیریت کلاس درس فرایند مدار و در بخش دوم کارکردهای مدیریت کلاس درس فرایند مدار تحت عنوان طراحی و سازماندهی کیفی کلاس درس، رهبری کیفی، نظارت و کنترل کیفی، ارزشیابی کیفی کلاس درس و جو یادگیری اثر بخش و در بخش سوم تحقیقات مربوط به مدیریت کلاس درس مطرح و جمع بندی گردیده است. در بخش ضمایم نیز ابزارهای یک تحقیق میدانی برای سنجش کارکردهای مدیریت کلاس درس ارائه شده است.

امید است این کتاب آغازی برای اداره کیفی کلاسهای درس باشد لذا از کلیه صاحب نظران، پژوهشگران، دانشجویان و معلمان گرامی استدعا می نمایم نواقص موجود و پیشنهادهای اصلاحی خود را اعلام تا در جابهای بعدی در نظر گرفته شود.

در پایان برخود لازم می دانم از همسر و فرزند عزیزم تشکر و قدردانی نمایم چون بدون مساعدت و تشویقهای آنها هرگز کار به اتمام نمی رسید. از اساتید محترم گروه علوم تربیتی دانشگاه اصفهان به خاطر راهنمایی هایشان سپاسگزاری می نمایم. از آقای مجید نقیه دوست بسیار عزیز و گرامی که مطالب کتاب را با دقت خاصی مطالعه نموده و پیشنهادات مفیدی را ارائه نمودند سپاسگزاری می نمایم. همچنین از مسئول انتشارات قلم معلم جناب آقای آصفی تشکر و قدردانی می نمایم.

تقی آقاحسینی